

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

(ФІЛОСОФІЯ, РЕЛІГІЄЗНАВСТВО, ЛОГІКА, ЕТИКА І ЕСТЕТИКА)

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	01 Освіта
Спеціальність	017 Фізична культура і спорт
Спеціалізація	Фізичне виховання і спорт у Збройних Силах

Шифр 1.1.02

Розроблено та внесено: загальноакадемічною кафедрою гуманітарних та соціально-економічних дисциплін Військової академії (м. Одеса)

Розробники програми:

Паскалова Марина Ігнатівна, кандидат філософських наук, працівник ЗС України, старший викладач кафедри гуманітарних та соціально-економічних дисциплін;

Овчарук Ігор Степанович, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, полковник, кафедри теорії та організації фізичної підготовки

Ухвалено на засіданні Вченої ради

Військової академії (м. Одеса)

Протокол від “26” 07 2016 року № 11

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни “Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка, етика і естетика)” складена відповідно до освітньої програми підготовки військових фахівців.

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	01 Освіта
Спеціальність	017 Фізична культура і спорт
Спеціалізація	Фізичне виховання і спорт у Збройних Силах

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: світ загалом (природа, суспільство і мислення) у своїх найзагальніших закономірностях та взаємозв'язках.

Науковою основою дисципліни є те, що філософія виступає теоретико-методологічним підґрунтям при вивченні суспільних наук, і опорою для побудови гіпотез та обґрунтування теорій у природничих науках. Дисципліна є базовою для розширення загального світогляду курсантів і формування у них наукового світогляду на основі принципів змістовності, системності, об'єктивності, науковості, раціональності та оптимальності.

Методологічна основа викладання дисципліни функціонує у вигляді загальної системи принципів діалектики та представляє собою систематизовану сукупність підходів, способів, методів, прийомів та процедур, що застосовуються в процесі досягнення наперед визначеної пізнавальної мети.

Міждисциплінарні зв'язки: визначені у структурно-логічній схемі згідно додатку 1 до програми.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення навчальної дисципліни “Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка, етика і естетика)” базується на поєднанні теоретичних знань одержаних при вивченні навчальних дисциплін “Історія України та української культури”, “Українська мова за професійним спрямуванням” та ін. Необхідність отримання філософських знань пов'язана також з вивченням навчальних дисциплін “Політологія та соціологія”, “ Військова педагогіка та психологія (у т.ч. лідерство)”, “Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України”, “ Правознавство (у т. ч. основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право)”, “Основи військового управління (у т.ч. штабні процедури НАТО) ”, “Управління повсякденною діяльністю підрозділів (у т. ч. охорона державної таємниці, безпека життєдіяльності, основи охорони праці, безпека військової діяльності)” з подальшим набуттям теоретичних знань та практичних вмінь у ході проведення групових та практичних занять.

1. Загальна мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка, етика і естетика)” є:

забезпечення курсанта теоретичними знаннями та на їх основі формування практичних навичок, необхідних для культурного розвитку особистості майбутнього офіцера і формування підґрунтя для більш якісної професійної підготовки військового спеціаліста.

2. Компетентності, які набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни

1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо на засадах патріотизму і державності.
2. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.
4. Здатність до толерантної поведінки, до соціальної і професійної взаємодії з урахуванням етнокультурних і конфесійних відмінностей, до роботи в колективі, кооперації з колегами, до попередження і конструктивного розв'язання конфліктних ситуацій у процесі професійної діяльності.
5. Здатність до логічного мислення, аналізу, систематизації, узагальнення, критичного осмислення, постановці дослідницьких завдань і вибору шляхів їх вирішення.
6. Здатність бути освіченим членом суспільства, мати світогляд, відповідний сучасному рівню соціальних, економічних, інформаційно-правових та військово-професійних знань, вміти діалектично мислити, оцінювати, виходячи з інтересів держави, історичні та сучасні процеси у світі та країні, розуміти місце і роль у ньому високомобільних десантних військ.
7. Здатність проявляти лідерські якості, необхідні офіцеру високомобільних десантних військ під час виконання завдання, формувати колектив, що ефективно функціонує, ефективно використовувати засоби комунікації, ефективно впливати на людей у процесі виконання службово-бойового завдання й під час його підготовки.

3. Запланований результат навчання

Згідно з вимогами освітньої програми визначені та сформульовані наступні результати навчання:

1. Володіти достатніми знаннями та розумінням сутності та основних питань етики збройної боротьби, визначення універсальних моральних норм в аспекті поведінки учасників збройної боротьби
2. Спілкуватися та працювати в команді з представниками інших професійних груп різного рівня, з військовослужбовцями з інших країн, беручи до уваги різні термінологію, фонові знання та розуміння своїх колег щодо визначених завдань
3. Ефективно здійснювати моральне-психологічне забезпечення виконання завдань за призначенням. Враховувати моральний фактор під час ведення бойових дій та у повсякденному житті.
4. Організувати і проводити індивідуальну виховну роботу в підрозділі в тому числі і з урахуванням релігійної свідомості підлеглих; виховувати підлеглих у дусі патріотизму, відданості українському народові, громадянської свідомості та особистої відповідальності за захист Батьківщини дотримуватися Кодексу честі офіцера.

4. Зміст навчальної дисципліни

На засвоєння навчальної дисципліни відводиться 90 годин/3 кредити ЄКТС за навчальним планом.

Блок змістових модулів 1. Історія філософії. Складові філософії.

Змістовий модуль 1. Історія філософії

Загальносоціальне та наукове значення філософії. Предмет і категорії філософії. Структура, принципи, методи та функції філософії. Світовідчуття і світорозуміння. Специфіка філософського освоєння дійсності. Світогляд як духовно-практичний спосіб освоєння світу. Традиційні розділи філософського знання та його розвиток. Діалектика та метафізика. Альтернативні способи осмислення філософських проблем.

Антична філософія. Зародження античної філософії. філософських поглядів у Стародавній Греції. Іонійська та Піфагорійська філософські школи. Філософія еліатів. Атомарне вчення Демокрита, об'єктивний ідеалізм Платона. Аристотель та його роль у розвитку філософських теорій доби античності.

Розвиток філософії на Стародавньому Сході. Становлення філософії у Стародавній Індії і Китаї. Особливості становлення філософської думки у Стародавньому Римі Соціально-економічні умови формування римської філософії.

Релігійний характер філософської думки Середньовіччя (XIII-XVст.). Природа і людина як творіння Бога. Провідні ідеї Августина Блаженного. Тома Аквінський як систематизатор середньовічної схоластики.

Гуманістичний характер філософії епохи Відродження.(XV-XVIст.). Філософські вчення епохи Відродження: М. Кузанський, Н. Макіавеллі, Дж. Бруно, Л.Да Вінчі.

Філософія Нового часу (XVII – XVIII ст.). Англійський ідеалізм XVIII ст. Наукова революція і філософські погляди Ф. Бекона, Т. Гоббса, Д. Локка. Формування наукових засад філософії Нового часу. Філософські погляди: Ж.Ж. Руссо, Вольтера, Р. Декарта, Б. Спінози.

Німецька класична філософія. Ідеалізм І. Канта, Л. Фейербаха. Закони діалектики Г. Гегеля. Філософія марксизму. Науковий матеріалізм. Головні проблеми марксистської філософії.

Провідні теорії та напрямки розвитку філософії ХХ століття. Характерні ознаки та особливості сучасного філософського вчення. Радянська філософія. Провідні ідеї М. Бердяєва, В. Вернадського. Філософія ХХ століття. Позитивізм. Прагматизм. Конвенціоналізм. Раціоналізм. Ірраціоналізм. Сутність і зміст неопозитивізму, екзистенціалізму, феноменології та герменевтики.

Філософія ХХІ століття. Філософія життя. Філософія науки. Провідні ідеї постмодерністської філософії та синергетики. Основні проблеми сучасної філософії

Філософська думка в Україні. Становлення філософської системи доби Київської Русі. Дохристиянська та ранньохристиянська філософія Київської Русі. Філософські погляди Володимира Мономаха та Ярослава Мудрого. Вплив християнства на розвиток наукової думки на українських землях.

Полемізм як вияв розвитку філософської думки в Україні XVI – XVII столітті. Формування професійної філософії у Києво-Могилянській академії. Розвиток філософського знання в умовах поневолення України світовими імперіями. Філософія XVII- XIX ст. Філософські погляди Г. Сковороди, Т. Шевченка, І. Франка, Л. Українки.

Українська академічна філософія XIX-XX ст.: М. Драгоманов, М. Грушевський, В. Винниченко. Філософські погляди П. Юркевича та Д. Чижевського.

Професійна філософія України у ХХ ст. Філософія національної самобутності: Д. Донцов, В. Липинський. Сучасна українська філософія.

Змістовий модуль 2. Складові філософії

Онтологія. Вчення про буття. Філософське усвідомлення буття, його сутність та проблеми. Поняття онтології як загальної теорії буття. Поняття «буття» в історико-філософському контексті. Поняття «матерія». Структура матерії та її основні властивості. Атрибути матерії (рух, простір, час) та їх використання у практичній діяльності людини та суспільства

Специфіка людського буття. Філософська антропологія. Буття людини як реальний процес її існування. Свідомість як людський феномен. Свідомість і мислення. Самосвідомість. Несвідоме. Підсвідоме. Структура свідомості. Біосоціальна цілісність людини.

Гносеологія. Вчення про пізнання. Поняття гносеології. Соціально – практична природа пізнання. Сутність пізнавального процесу, його принципи та особливості. Об'єкт та суб'єкт пізнання. Основні форми і методи наукового пізнання.

Єдність онтологічної, антропологічної та гносеологічної складових філософської науки. Формування філософського розуміння буття та процесу пізнання у свідомості людини. Роль теоретичних і практичних знань, вмінь і навичок у пізнавальній діяльності курсантів.

Філософія культури. Поняття культури. Структура культури. Функції культури. Культура особистості. Культура і цивілізація. Традиції і новації в культурі.

Соціальна філософія. Соціальна філософія в системі суспільних наук. Суспільство як філософська категорія. Соціальна структура суспільства. Суспільство у контексті глобалізації. Динаміка суспільного життя. Джерела саморозвитку суспільства. Етносоціальне буття суспільства. Національний менталітет.

Філософія історії. Історичний процес як предмет філософського аналізу. Філософія історії: минуле, сучасне, майбутнє. Особливості трактування історичних процесів у соціальній філософії. Суть, типи та основні критерії суспільного прогресу. Основні проблеми людства на сучасному етапі розвитку.

Філософія права. Філософія права: поняття і предмет. Держава як базовий інститут політичної системи. Громадянське суспільство. Політична свідомість. Сутність, структура та функції політичної системи. Політичні партії та громадянські об'єднання в структурі політичної системи суспільства. Взаємодія суспільства та особистості. Демографічний фактор у системі суспільних відносин.

Блок змістових модулів 2. Релігієзнавство. Логіка. Етика і естетика

Змістовий модуль 3. Релігієзнавство

Релігієзнавство та сутність релігії. Релігієзнавство як специфічна сфера соціо-гуманітарного знання. Предмет, об'єкт і структура релігієзнавства. Походження, структура та головні функції релігії. Релігія як соціальне явище.

Релігійно-філософські системи Стародавнього світу. Особливості формування первісних релігій. Релігія давніх слов'ян. Релігійно-філософська система стародавніх Єгипту та Месопотамії. Релігії античних Греції та Риму. Етнонаціональні релігії. іудаїзм, даосизм, конфуціанство, індуїзм.

Особливості віровчення та культу буддизму та ісламу. Виникнення та становлення буддизму як світової релігії. Основні напрямки буддизму. Буддійське віровчення. Морально-етичні принципи буддизму. Філософська концепція в буддизмі. Особливості культової практики.

Походження еволюція та особливості розвитку ісламу, як віровчення. Основні напрямки та течії ісламу. Віровчення ісламу. Мусульманські релігійно-політичні рухи. Свята, звичаї та обряди ісламу. Іслам в Україні. Буддизм та іслам: традиції і сучасність.

Християнство як світова релігія. Соціально-історичні умови виникнення християнства. Особливості віровчення та традицій християнства. Становлення християнського віровчення та культу. Католицизм. Протестантизм. Догматичні, культові та організаційні риси протестантських конфесій. Ранній та пізній протестантизм.

Віровчення православ'я. Становлення православ'я в Україні. Церковна організація. Соціально-історичні умови виникнення християнства. Становлення християнського віровчення та культу. Православ'я в Україні та світі. Християнська церква в Україні. Греко-католицька церква: виникнення, функціонування та розвиток. Українська автокефальна православна церква. Українська православна церква Київського патріархату. Особливості віровчення християнства: традиції та сучасність. Історичні форми критичного розгляду релігії.

Змістовий модуль 4. Логіка

Логіка та її предмет. Значення логіки. Структура логіки. Традиційна та сучасна логіка. Принципи логіки. Форми емпіричного та логічного пізнання. Категорії логіки. Основні характеристики логічного мислення.

Основи понятійного мислення. Складові форми поняття, судження та умовиводу. Поняття як форма мислення. Загальна характеристика судження як форми мислення. Умовивід. Категоричний силізм. Складові форми умовиводу. Індуктивні умовиводи. Повна і неповна індукція. Дедуктивний метод. Зв'язок індукції і дедукції.

Закони логіки та їх роль у практичній діяльності людини. Закон тотожності. Закон суперечності (протиріччя). Закон виключеного третього. Закон достатньої підстави.

Теорія доказу. Доказ та його спростування. Питання як форма логічного вислову. Види питань. Мистецтво полеміки. Логіка прийняття рішень. Значення логіки для військової справи.

Змістовий модуль 5. Етика

Етика як філософська наука про мораль Предмет і завдання етики. Структура етики та її понятійний апарат. Основні етапи й напрями розвитку етики. Етичні ідеї від Стародавнього світу до Нового часу. Західна етична думка ХХ-ХХІ століття.. Історія етичної думки в Україні. Етичні основи взаємодії культур. Основні завдання етики в сучасних умовах.

Природа і сутність, головні соціальні функції моралі. Структура моралі. Моральна свідомість. Моральний вибір та відповідальність особистості. Моральна культура особистості та її формування. Види професійної етики та їх гуманістична спрямованість. Етика військової діяльності. Особливості професійної етики військовослужбовців. Кодекс честі офіцера ЗСУ. Глобальні проблеми сучасності та їх детермінанти. Моральні аспекти глобальних проблем сучасності.

Змістовий модуль 6. Естетика

Предмет та завдання естетики. Структура естетичного знання. Основні категорії і поняття естетики. Формування естетичної думки в процесі історичного розвитку людства. Естетичні уявлення у культурі первісного суспільства. Естетична складова у системі європейського філософського знання. Естетичні теорії в Росії та Україні ХІХ-ХХ століття. Естетичні теорії сучасності.

Естетична культура особистості. Естетична свідомість та її складові. Естетична діяльність. Мистецтво як засіб пізнання світу.

Естетична культура офіцера ЗСУ та шляхи її формування. Естетика військової діяльності. Культура поведінки майбутнього офіцера. Етикет у навчальному закладі та на службі. Естетичне виховання. Естетика захисту Вітчизни.

5. Рекомендована література

Основна (базова)

1. Конституція України. Основний закон. – К., 1996 (зі змінами) // Офіційний вісник України від 01.10.2010 р.
2. Закон України “Про вищу освіту” № 1556-VII (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України.
3. Статути Збройних Сил України. Затверджені Законами України від 24.03.1999 року №548 із змінами та доповненнями, внесеними Законами України від 21.12.2000 №2171, від 03.04.03 №662, від 15.05.03 №744, від 03.02.04 №1420.
4. Указ Президента України від 04.09.1998 року №981/98 Концепція виховної роботи у Збройних Силах та інших військових формуваннях України.
5. Указ Президента України від 24.09.2015 року №555/2015 Воєнна доктрина України.
6. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України: частина 3 (взвод, відділення, танк). – К.: 2016.
7. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України: частина 2 (батальйон, рота). – К.: 2016.
8. Наказ Міністра оборони України від 19.09.1997 року № 11 “Про зміцнення військової дисципліни у Збройних Силах України”.
9. Наказ Міністра оборони України від 20.03.2013 року № 188 “Інструкція з організації воєнно-ідеологічної підготовки у Збройних Силах України”.
10. Наказ Міністра оборони України від 21.05.2013 року № 335 “Про затвердження Інструкції про порядок оцінки морально-психологічного стану особового складу в Міністерстві оборони України та Збройних Силах України”.
11. Наказ Міністра оборони України від 14.06.2013 року № 401 “Про затвердження Інструкції з організації інформаційно-пропагандистського забезпечення у Збройних Силах України”.
12. Наказ Міністра оборони України від 10.12.2014 року № 875 “Про затвердження інструкції з організації проведення оцінювання суспільно-політичної обстановки у Збройних Силах України”.
13. Наказ Міністра оборони України від 10.12.2014 року № 883 «Про затвердження Інструкції з організації професійно-психологічного відбору у Збройних Силах України».
14. Наказ Міністра оборони України від 31.12.2014 року № 948 дск “Про затвердження Концепції інформаційної операції у Збройних Силах України”.
15. Наказ Міністра оборони України від 27.01.2015 року № 40 “Про затвердження Положення про службу військового духовенства (капеланську) службу у Збройних Силах України”.
16. Наказ Міністра оборони України від 31.12.1999 року № 412 “Про кодекс честі офіцера”.
17. Наказ Міністра оборони України від 22.02.2016 року № 95 “Про затвердження Концепції підготовки Збройних Сил України”.
18. Наказ начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України від 16.11.2012 року № 240 “Про впровадження психологічної підготовки особового складу в навчальний процес підготовки органів управління та військ (сил)”.
19. Наказ Генерального штабу Збройних Сил України від 14.03.2016 року № 109ДСК “Про затвердження Тимчасової настанови з морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України”.
20. Андрущенко В. П. Філософія: Підруч. / Андрущенко В. П., Волович В. І., Горлач М. І., Головченко Г. Т., Губерський Л. В. — 2.вид., перероб. та доп. — Х.: Консум, 2000. — 672с.
21. Афанасенко В. С. Соціальна філософія: підруч. для вищої шк. / Афанасенко В. С., Горлач М. І., Данильян О. Г., Дзьобань О. П., Квіткін П. В. — Х.: Прапор, 2007. — 687 с.
22. Бичко А. К. Історія філософії: Підручник для студ. вищих закладів освіти / Бичко А. К., Бичко І. В., Табачковський В. Г. — К.: Либідь, 2001. — 406 с.

23. Білодід Ю. М. Філософія. Український світоглядний акцент: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Білодід Ю. М. — К.: Кондор, 2006. — 356 с.
24. Горський В. С. Історія української філософії: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Горський В. С., Кислюк К. В. — К.: Либідь, 2004. — 488с.: іл
25. Ільїн В. В. Філософія: Підручник для вищ. навч. закл.: В 2 ч. / Ільїн В. В., Кулагін Ю. І. — К.: Альтерпрес, 2002. — Бібліогр.: в кінці гл. Ч. 1: Історія розвитку філософської думки. — 464 с.
26. Кремень В. Г. Філософія: Логос, Софія, Розум: Підручник [для студ. вищих навч. закл.] / Кремень В. Г., Ільїн В. В. — К.: Книга, 2007. — 432 с.
27. Титов В. Д. Релігієзнавство. Підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів / Качурова С. В., Барабаш О. В.; За ред. проф. В. Д. Титова. — Х.: Право, 2004. — 272 с.

Допоміжна

28. Андрущенко В. Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи: навч. посіб. / В. Андрущенко, Г. Волинка, Н. Мозгова та ін. за ред. Г. Волинка. — К.: Каравела, 2009.
29. Арутюнов В. Філософія [Навчально-методичний посібник] / В. Арутюнов, С. Бондар. — К.: Аспект-Поліграф, 2008. — 309 с..
30. Арутюнов В. Філософія глобальних проблем сучасності: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц / В. Арутюнов, В. Свінцицький. — К.: КНЕУ, 2003. — 90 с..
31. Бойко О. Філософія: курс лекцій: У 2-х ч / [уклад. О. Бойко]. — Суми, 2009. — Ч. 1. Історія світової та української філософії. — 112 с.
32. Бойко О. Філософія: курс лекцій: У 2-х ч / [уклад. О. Бойко]. — Суми, 2010. — Ч. 1. Історія світової та української філософії. — 187 с.
33. Губерський Л. Філософія: Хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. / за ред. Л. Губерського — К.: Знання, 2009. — 621 с.
34. Гусев В. Вступ до метафізики: навч. посібник / В. Гусев. — К.: Либідь, 2004.
35. Кремень В. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: Підручник / В. Кремень, В. Ільїн. — К.: Книга, 2005. — 528 с.
36. Кримський С. Про софійність, правду, смисли людського буття: Збірник науково-публіц. і філософських статей / С. Кримський. — К., 2010.
37. Нестеренко В. Вступ до філософії: онтологія людини: Навчальний посібник для студентів вищих учбових закладів / В. Нестеренко. — К.: Абрис, 1995. — 336 с.

Інформаційні ресурси

38. <http://www.philosophy.ru/> філософський портал
39. <http://libfree.com/relgznavstvo/> Релігієзнавство. Підручник онлайн.
40. http://pidruchniki.com/etika_ta_estetika/ Навчальні матеріали з етики та естетики.

6. Види та форми контролю успішності навчання

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку під час підготовки курсантів. На кафедрі гуманітарних та соціально-економічних дисциплін при вивченні курсантами навчальної дисципліни “Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка, етика і естетика)” використовуються такі види контролю: поточний, самоконтроль, модульний (рубіжний), семестровий, підсумковий.

Під час застосування контрольних заходів виконуються вимоги ЄКТС.

Поточний контроль проводиться науково-педагогічними (педагогічними) працівниками на всіх видах навчальних занять. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та курсантами у процесі навчання, перевірка готовності курсантів до виконання наступних навчальних завдань, а також забезпечення управління їх навчальною мотивацією. Інформація, одержана під час поточного контролю, використовується для коригування методів і способів навчання, а також для самостійної роботи курсантів.

Поточний контроль проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю (летючки) під час проведення навчальних занять, виступів курсантів при обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у формі комп'ютерного тестування.

Форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань під час його проведення визначаються відповідною кафедрою. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення екзамену (модульного контролю) і враховуються науково-педагогічним (педагогічним) працівником при визначенні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

Самоконтроль призначений для самооцінки курсантами якості засвоєння навчального матеріалу з конкретної навчальної дисципліни (теми, змістового модуля).

Модульний (рубіжний) контроль - це контроль знань, вмінь, навичок курсантів (після вивчення логічно завершеної частини (змістового модуля) програми навчальної дисципліни. Модульний контроль може проводитися у формі усного опитування, контрольної роботи, тестування тощо.

Результати модульного (рубіжного) контролю є додатковою інформацією під час проведення диференційованого заліку і враховуються науково-педагогічним (педагогічним) працівником при визначенні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання курсантів на проміжних або заключному етапах їх навчання на кафедрі. Проводиться відповідно до навчального плану у 7 семестрі на першому (бакалаврському рівні) у формі диференційованого заліку.

Диференційований залік з дисципліни має на меті перевірити та оцінити отримані курсантами знання, уміння та ступінь опанування ними практичних навичок, а також розвиток творчого мислення в обсязі вимог програми навчальної дисципліни “Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка, етика і естетика)”.

Диференційований залік є завершальним етапом вивчення навчальної дисципліни.

Форма проведення заліку (усна, письмова, комбінована, тестування тощо). Зміст білетів, перелік матеріалів, користування якими дозволяється курсанту під час заліку з навчальної дисципліни, обговорюються на засіданні кафедри і затверджуються начальником кафедри не пізніше ніж за 14 календарних днів до початку складання диференційованого заліку. Диференційований залік приймається лектором, який читав лекції з навчальної дисципліни. Рішенням начальника кафедри на допомогу основному екзаменатору можуть призначатися інші науково-педагогічні працівники кафедри, які проводили заняття в навчальній групі, що складає залік.

Оцінювання результатів підсумкового контролю навчальних досягнень курсантів здійснюється за 100-бальною шкалою, за шкалою ЄКТС та національною шкалою. Сума балів за всі види навчальної діяльності: 90 - 100 балів відповідають оцінці за шкалою ЄКТС - "А", за національною шкалою - "відмінно"; 80 - 89 балів - "В" - "добре"; 65 - 79 балів - "С" - "добре"; 55 - 64 бали - "D" - "задовільно"; 50 - 54 бали - "Е" - "задовільно"; 35 - 49 балів -

- "незадовільно" з можливістю повторного складання; 1 - 34 бали - "F" - "незадовільно" зв'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни.
 Курсанти, які не склали диференційований залік з поважних причин, ліквідують академічну заборгованість у термін, встановлений Начальником Військової академії. Друге перескладання диференційованого заліку допускається не більше двох разів. Друге перескладання диференційованого заліку у курсантів приймає комісія, яка створюється Начальником (завідувачем) кафедри.

7. Засоби діагностики успішності навчання

Для навчальної дисципліни "Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка, етика і естетика)" засобами діагностики успішності навчання виступають: контрольні питання до лекційських занять; завдання для поточного контролю; індивідуальні завдання; завдання до тематичних (модульних) контролів; білети до диференційованого заліку, які визначаються у програмі навчальної дисципліни.

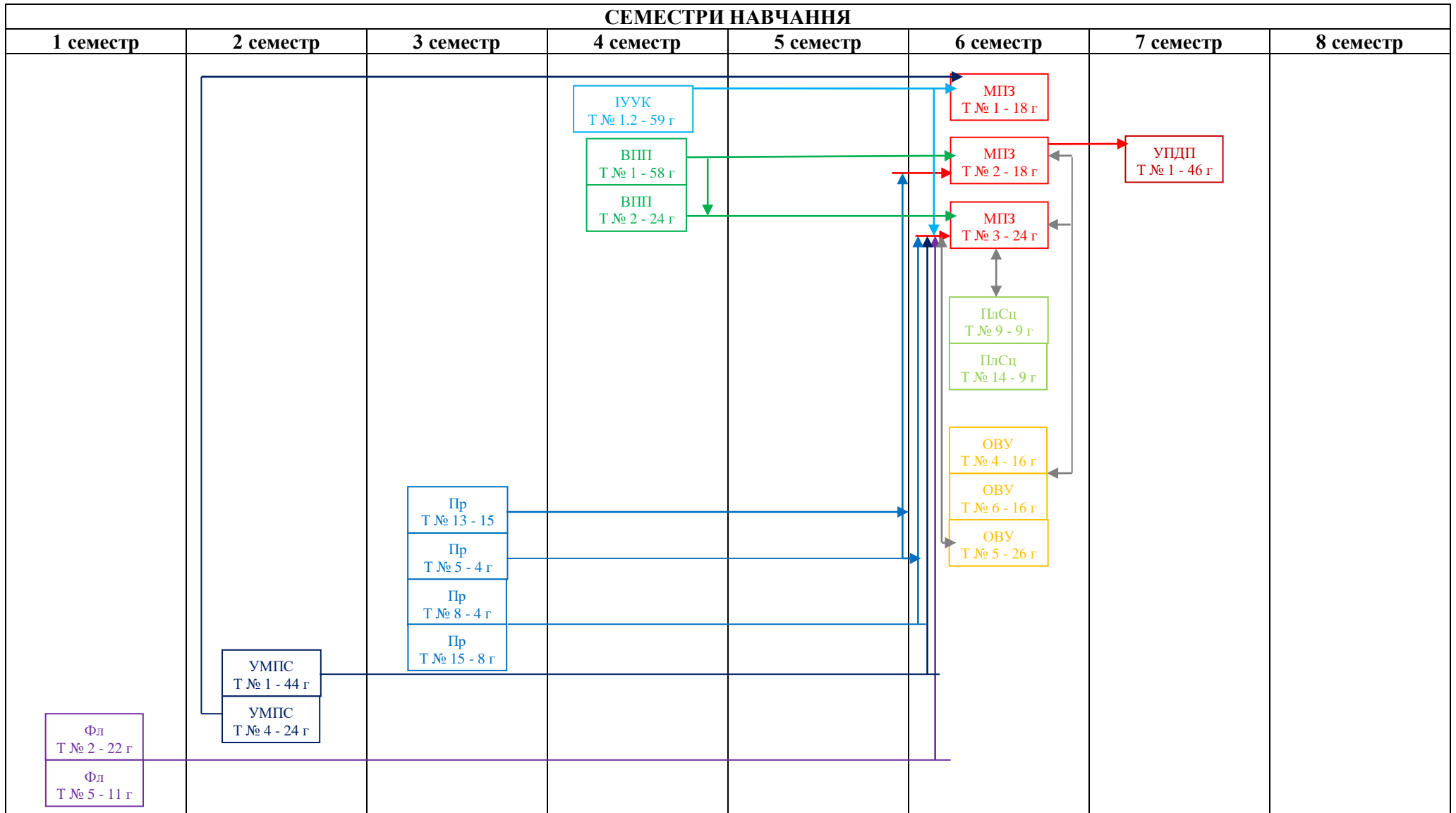
Начальник кафедри ГСЕСД
 Керівник
 " _____

В. В. ЛУХАНІН
 2016 року

ДОДЖЕНО
 Начальник кафедри ТОФП
 Керівник
 " _____

І. С. ОВЧАРУК
 2016 року

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення навчальної дисципліни “Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка, етика і естетика)” Вивчення дисципліни базується на знаннях, які отримали курсанти з дисциплін: “Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України”, “Українська мова за професійним спрямуванням”, “Правознавство (ОВЗ, МГП)”, “Історія України та української культури”, “Військова педагогіка та психологія (Л)”, “Політологія та соціологія”, “Основи військового управління”, отримані знання використовуються при вивченні навчальної дисципліни “Управління повсякденною діяльністю підрозділів” з подальшим набуттям теоретичних знань та практичних вмінь у ході проведення групових та практичних занять

Умовні позначення:

Назва дисципліни	Умовне позначення
Філософія	Фл
Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України	МПЗ
Українська мова за професійним спрямуванням	УМзаПС
Правознавство (в т.ч. основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право)	Пр
Історія України та української культури	ІУУК
Військова педагогіка та психологія (в т.ч. лідерство)	ВПП
Політологія та соціологія	ПлСц
Основи військового управління	ОВУ
Управління повсякденною діяльністю підрозділів (у т.ч. охорона державної таємниці, безпека життєдіяльності, основи охорони праці, безпека військової діяльності)	УЦДП

